

§ 61: Förslag till Tillsyns- och ansökningsavgifter 2018.

Delges:

Kommunstyrelsen, Förvaltningschef, Tillståndsenheten, Diariet

Dnr 18SON14

Beslut

Socialnämnden beslutar om remiss till berörda näringsidkare avseende förslaget till rörlig tillsynsavgift för alkoholservering.

Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige besluta att anta övriga föreslagna avgifter, att fastställda avgifter ska börja gälla från och med det datum som Kommunstyrelsen föreslår samt att Kommunfullmäktige delegerar till Socialnämnden att årligen vid behov justera avgifterna i enlighet med förändringar av KPV.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har tagit fram förslag till reviderade avgifter för tillstånd och tillsyn av serveringstillstånd för alkohol, tillsyn av tobaksförsäljning, försäljning av folköl samt försäljning av receptfria läkemedel. Utifrån förändra lagstiftning föreslås nya avgifter för E-cigarett.

Beslutsunderlag

- Förslag på avgifter 2018 & 2019, dnr 18SON14-2
- Tjänsteskrivelse Alkoholavgifter 2018, dnr 18SON14-3

Justerare		Uppdragsbestyrkande
		Exp 2018-04-15

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

Att besluta om remiss till berörda näringsidkare avseende förslaget till rörlig tillsynsavgift för alkoholserving.

Socialnämnden föreslås föreslå kommunfullmäktige besluta

Att anta övriga föreslagna avgifter,

Att fastställda avgifter skall börja gälla fr.o.m. det datum som kommunstyrelsen föreslår, samt

Att kommunfullmäktige delegerar till socialnämnden att årligen vid behov justera avgifterna i enlighet med förändringar av KPI.

Mats Collin

Förvaltningschef

Förslag på avgifter 2018 & 2019

Tillsyns- och ansökningsavgifter m.m. för serveringstillstånd, folköl, e-cigarett, tobak och receptfria läkemedel.

Uppdraget

Tillståndsenheten har av Socialnämnden fått i uppdrag att se över befintliga avgifter och taxor för anmälan, ansökan och tillsyn m.m. Uppdraget är även att lägga fram ett förslag till nya avgifter och taxor.

Bakgrund

Tillståndsenheten ansvarar för att handlägga ansökningar om serveringstillstånd för alkohol samt att utöva tillsyn över beviljade tillstånd. Utöver detta ansvarar enheten även för att ta emot anmälningar om försäljning av folköl, tobak och e-cigarett och att utöva tillsyn över anmälda försäljningsställen. Tillståndsenheten har också kontrollansvar, med rapportskyldighet till Läke-medelsverket, avseende försäljningsställen för receptfria läkemedel.

Förslag till nya taxor och avgifter 2018

Här följer Tillståndsenhetens förslag till nya avgifter avsedda att gälla från och med beslutstillfälle 2018.

De avgifter som kommunen tar ut ska finansiera all handläggning av ansöknings- och anmälningsärenden samt tillsynsärenden. Avgifternas storlek för dessa ärenden baseras på en beräkning av antalet arbetstimmar som ett normalt ärende av den typen kräver från Tillståndsenheten.

Under arbetet med att ta fram förslaget till nya avgifter har en analys gjorts av de avgifter som tas ut i kommuner av liknande storlek, i det så kallade R9-nätverket. Utöver Gävle ingår Eskilstuna, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro.

Förslag - Tillsynsavgifter för folköl, tobak och receptfria läkemedel

Objekt	Förslag ny avgift	Avgiftsspann inom R9	Bedömt snitt R9	Nuv. avgift
Folköl	1 000 kr	1000-2557 kr/tillfälle	1400 kr	1164 kr
Tobak	1 500 kr	940 kr/h – 2557 kr/tillfälle	1500 kr	1164 kr
Receptfria läkemedel	1 200 kr	940 kr/h-3000 kr/tillfälle	1700 kr	1168 kr
E-cigg	1 000 kr	Ny avgift (Eskilstuna tar ut 2500 kr)	Ny avgift	Ny avgift
E-cigg + tobak	2 000 kr	Ny avgift	Ny avgift	Ny avgift
Påminnelse efter uteblivet egenkontroll-program	500 kr	0-930 kr per påminnelse	Går inte att beräkna	-
Aterbesök för uppföljande tillsyn p.g.a. brister	1 000 kr	0-1860 kr	Går inte att beräkna	-

Förslag - Ansökningsavgifter för serveringstillstånd

Ärendetyp	Förslag ny avgift	Spann inom R9	Bedömt snitt R9	Nuvarande avgift
Bolagsändring allmänheten	5 000 kr	2 000- 7 440 kr	5 000 kr	4 245 kr
Bolagsändring slutet sällskap	4 500 kr	2 000- 7 440 kr	5 000 kr	4 245 kr
Nytt tillstånd allmänheten	11 500 kr	8 000- 12 090 kr	11 500 kr	10 405 kr
Nytt tillstånd catering	11 500 kr	8 000- 11 500 kr	11 000 kr	10 405 kr
Nytt tillstånd slutet sällskap	11 500 kr	8 000- 11 500 kr	11 000 kr	10 405 kr
Tillfälligt tillstånd allmänheten	5 300 kr	2 000- 5 580 kr	4 700 kr	5 305 kr
Tillfälligt tillstånd slutet sällskap	1 100 kr	600-1 900 kr	1 000 kr	1 065 kr
Trafiktillstånd	11 500 kr	8 000- 12 090 kr	11 500 kr	10 405 kr
Utökning av tillstånd allmänheten	4 500 kr	3 450- 5 580 kr	5 000 kr	4 245 kr
Utökning av tillstånd slutet sällskap.	4 500 kr	3 450- 5 580 kr	5 000 kr	4 245 kr
Ändring av tillstånd allmänheten	4 500 kr	2 000- 5 580 kr	4 300 kr	4 245 kr
Ändring av tillstånd slutet sällskap	4 500 kr	2000-5600 kr	4 500 kr	4 245 kr
Provskrivning	700 kr	500-1 860 kr	Går ej att beräkna	-
Påminnelse restaurangrapport	500 kr	0-500 kr	Går ej att beräkna	-

Jämförbarhet mellan olika kommuner i R9-nätverket

Tillståndsenheten har från Socialnämnden fått i uppdrag att avgifterna som högst ska ligga i snittet av taxorna i R9-nätverket.

I arbetet med att ta fram ett förslag till nya avgifter har vi gjort jämförelser med de avgifter som tas ut i andra kommuner i det så kallade R9-nätverket. Vi har här jämfört Gävle kommuns nuvarande avgifter och sedan även de förslagna nya avgifterna.

Efter genomgång av samtliga taxor och avgifter som tas ut i av kommunerna i R9-nätverket framkommer att det i praktiken inte är möjligt att rakt av jämföra avgifterna mellan olika kommuner. Detta då somliga kommuner fakturerar fullständiga administrativa kostnader så som nämndadministrativa kostnader, bilkostnader, postkostnader, lokaler m.m. medan andra kommuner har delar eller allt av detta utanför det som faktureras i avgifterna. Några kommuner tar ut relativt höga

administrativa avgifter för sådant som andra i likhet med Gävle inte alls tar ut avgift för. Vissa bryter ut olika typer av ansökningar och lägger olika taxor för varje enskild typ, medan andra gör bredare ärendetyper och tar ut samma avgift för samtliga dessa. Fördelningen i taxeuttag mellan olika typer av produktslag skiljer sig också mellan olika kommuner. Vidare är det så att vissa kommuner tar ut fasta avgifter medan andra tar ut en timtaxa per arbetad timme. Timtaxan säger inget om vad försäljningsställena i praktiken betalar per år eftersom tillsynskostnaden då varierar stort mellan olika försäljningsställen i den kommunen beroende på behovet hos just det stället. Vissa kommuner har brutit ut kostnaden för skrivning av kunskapsprovet medan andra låter det ingå i ansökningsavgiften, o.s.v. Vissa kommuner tar ut lite på det ena men har lägre avgift på något annat, och omvänt för andra kommuner.

Sammanfattningsvis kan man därför säga att det inte är genomförbart eller meningsfullt att rakt av jämföra den nedtecknade avgiften för varje enskild produkttyp kommunerna emellan. Det bakomliggande innehållet i de enskilda siffrorna bygger på så stora skillnader att de i praktiken inte är jämförbara. Tillståndsenheten har i arbetet med avgiftsförslaget gjort en bedömning av normalspannet för varje produktslag, och förhåller sig till det. Analysen bygger inte på en nedbruten exakt kalkyl utan på en mer omfattande bedömning av vad kommunerna tar ut i taxa per ärendetyp.

Möjligheter till justeringar av uttagen avgift i det enskilda ärendet finns i dagsläget och bedöms användas även fortsatt. Vid fakturering av ansökningskostnaden för varje enskilt ärende gör handläggaren en bedömning av vad som är rimlig nivå på den avgift som faktureras för just det ärendet. Här ges möjlighet att exempelvis korrigera för information som kan hämtas från sökandens tidigare ärenden vilket minskar enhetens arbete. Avgiftens storlek kan då reduceras för att på ett bra sätt korrespondera med Tillståndsenhetens lägre faktiska arbetsinsats i just det ärendet.

Förslag till nya tillsynstaxor för serveringstillstånd 2019

Den rörliga tillsynsavgiften för serveringstillstånd har idag en taxa baserad på omsättning i kronor från alkoholförsäljning. Förslaget är att istället övergå till att basera den rörliga tillsynsavgiften på såld volym alkohol (omräknat till 100-procentig alkohol). Grunden till detta är att den krögare som idag säljer mycket men billig alkohol betalar en lägre avgift än den som säljer lika mycket men dyr alkohol. Detta förfarande är inte i enlighet med grundtanken i alkohollagen som är en skyddslag med syfte att minska alkoholens skador. Förslaget till ny avgift innebär att det serveringsställe som serverar en stor volym alkohol betalar en högre tillsynsavgift än den som säljer lägre volym, detta oavsett vilket pris krögaren valt att ta ut för alkoholen. Det är alkoholens skadeverkningar som är det viktiga för kommunens tillsyn, inte vilken ekonomisk förtjänst serveringsstället har på sin försäljning.

Serveringsställena säljer olika mycket alkohol och nuvarande avgifter bygger på en indelning i avgiftsnivåer i ett flertal trappsteg. Tanken med förslaget är att ha samma antal avgiftsnivåer som idag och ungefär samma antal serveringsställen per avgiftsnivå. Det kommer dock ske förändringar för vissa enskilda serveringsställen som kan få ökad eller minskad taxa med det nya förslaget eftersom man kan hamna i annan

avgiftsnivå än i det tidigare systemet. Detta är en avsedd effekt i enlighet med tanken att ställen med hög risk betalar högre avgift än de med mindre risker då de ger anledning till högre tillsynsfrekvens.

Förslaget är att tillsynsavgiften för serveringstillstånd ska gälla från och med 2019. Detta eftersom tillsynsavgiften för året baseras på föregående års försäljning, och en förändring som träder i kraft direkt innebär i praktiken retroaktivitet. Särskilt nu när kommunen byter beräkningsmodell för tillsynsavgiften och det är viktigt att tydligt kommunicera den nya modellen till krögarna.

Fast tillsynsavgift serveringstillstånd

Fast tillsynsavgift	Förslag ny avgift
Öppet till kl. 00	1 550 kr
Öppet till kl. 01	2 850 kr
Öppet till kl. 02	3 450 kr
Öppet efter kl.02	6 650 kr

Rörlig tillsynsavgift för serveringstillstånd- baserat på volymtaxa

Nivå	Intervall (volym i liter 100-procentig alkohol)	Förslag på ny avgift
1	0-30 liter	2 500 kr
2	31-100 liter	5 100 kr
3	101-210 liter	6 700 kr
4	211-370 liter	9 900 kr
5	371-570 liter	13 100 kr
6	571-850 liter	16 300 kr
7	851-1170 liter	19 500 kr
8	1171-1540 liter	22 600 kr
9	1541-2000 liter	25 800 kr
10	2001-3000 liter	29 000 kr
11	3001-5000 liter	32 200 kr

Förslag till övergång från KPI till PKV

De exakta taxorna och avgifterna räknas upp en gång per år. Tidigare har uppräknningen baserats på "konsumentprisindex" KPI. I detta ingår dock faktorer som inte särskilt väl speglar en kommuns kostnadsförändringar. Tillståndsenheten ger därför förslag att man från KPI övergår till att istället använda "Prisindex för kommunal verksamhet" PKV. PKV är framtaget av Sveriges kommuner och landsting, och bygger på sådana kostnadsförändringar som påverkar kommunal verksamhet. Som andra kommunala verksamheter utgörs Tillståndsenhetens budget till absolut största delen av personalkostnader. Detta är något som PKV tar hänsyn till på ett bättre sätt än KPI.

Tillståndsenhetens finansiering

Jämförelse har som ovan redovisats gjorts med övriga kommuner i R9-nätverket. Här noteras dock att alla kommuner har olika uppbyggnad. Tillståndsenheterna har olika uppdrag, och sättet att ta ut avgifter varierar stort mellan kommunerna. Handläggningen av ansökningsärenden finansieras i vissa kommuner delvis av kommunbidrag medan andra tar ut full kostnad från företagen.

Historiskt har Tillståndsenheten i Gävle haft i uppdrag att hela verksamheten ska vara fullt ut finansierad genom avgifter från sökande och tillståndshavare.

Enligt vår bedömning är det korrekt att handläggningen av tillståndsärenden och tillsyn, ska vara självfinansierad genom avgifter. Vi bedömer dock att vissa delar av Tillståndsenhetens verksamhet inte ska finansieras genom dessa avgifter. En del av enhetens uppdrag är att ge information och service som snarare härrör till en myndighets allmänna informationsskyldighet och serviceåtagande gentemot sina medborgare. Det handlar exempelvis om enskilda personer som ringer eller mailar och ställer allmänna frågor, som vill ha råd och stöd utan att de har något ärende eller tillstånd i kommunen. Det handlar även om olika informationsinsatser, förebyggande arbete och samarbete med andra samhällsinstanser m.m. Det är myndighetens uppdrag som inte ska bekostas av helt orelaterade tillståndshavare, utan av skattemedel. Enheten har därför äskat kommunbidrag för den delen av enhetens och kommunens uppdrag. Socialtjänstens beslutade budget 2018 för Tillståndsenheten innefattar ett kommunbidrag på 566 000 kr.

Förslaget till nya avgifter har räknats utifrån den budget som enheten fått för 2018. Enheten består av 4,5 årsarbetare alkoholhandläggare samt 0,5 årsarbetare enhetschef, totalt alltså 5 personer. Av enhetens budget utgörs 96% av personalkostnader.

Sammanfattning av nyheter och förändringar i förslaget

Förändringar

- Uppdaterade nivåer på befintliga avgifter.
- Den rörliga tillsynsavgiften för serveringstillstånd baseras på försäljning i volym såld alkohol istället för försäljning i kronor.

Nya avgifter

Förslaget innehåller följande tillägg jämfört med nuvarande taxor:

- Avgifter för tillsyn av försäljning av e-cigarett, vilket är en helt nyttillkommen lag sedan juli 2017.
- Påminnelseavgift för ej inlämnat egenkontrollprogram, finansierar den ökade arbetsinsatsen som missar hos försäljningsstället medför för Tillståndsenheten.
- Påminnelseavgift för ej inlämnad restaurangrapport. Samma motivering ovan.
- Avgift för återbesök för uppföljande tillsyn av försäljningsställe av folköl, tobak, e-cigarett och läkemedel. Detta baseras på att de ställen som på grund av större brister i sin verksamhet kräver mer arbete från Tillståndsenheten än normaltillsyn, faktureras för de kostnader de skapar.

- Avgift för kunskapsprovet i serveringstillståndsärenden. De som redan har uppvisat kunskaper genom provskrivning i tidigare ärende betalar inte någon avgift, medan de som använder Tillståndsenhetens tjänster i form av provskrivning betalar för den tjänsten.

Sammanställning av Tillståndsenhetens bedömda ekonomiska utfall 2018 utifrån nya avgifter

<i>Folköl, tobak, ecigaretter och receptfria läkemedel</i>	315 100
<i>Tillstånd och tillsyn</i>	2 682 800
Total intäkt avgifter (avrundad)	3 000 000
Kommunbidrag	566 000
Kostnader	-3 566 000
Resultat	0